

Asia: VN/21883/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi työehtodirektiivin täytäntöönpanosta ja vaihtelevaa työaikaa noudattavan työntekijän asemaa parantavaksi lainsäädännöksi

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

-

Esityksen yleisperustelut

Huomionne esityksen yleisperusteluista

-

Esityksen vaikutukset

Huomionne esityksessä arvioiduista vaikutuksista

-

Työsopimuslaki

1 luku 11 §: Vaihtelevaa työaikaa koskeva ehto

-

2 luku 4 §: Selvitys työnteon keskeisistä ehdoista

-

2 luku 6 §: Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta

-

2 luku 19 §: Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen

13 luku 7 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan työmarkkinajärjestöjen mahdollisuudet sopia ehdotetuista säännöksistä toisin jäävät työehtodirektiivin (2019/1152/EU) mahdollistamaa kapeammiksi. Direktiivin 14 artikla mahdollistaa toisinsopimisen sallimisen mm. direktiivin 13 artiklasta, joka liittyy pakollisiin koulutuksiin, ja joka implementoitaisiin työsopimuslakiin (TSL) ehdotettavalla 2 luvun 19 §:llä. TSL ei luonnoksen mukaan mahdollistaisi toisin sopimista mainitusta pykälästä.

Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kiinnittää huomiota siihen, että työehtodirektiivin on tarkoitettu mahdollistavan alakohtaisia poikkeuksia sen 8-13 artikloista. Tämä ilmenee myös työehtodirektiivin resitaalin kohdasta (38), jonka mukaan työmarkkinaosapuolten riippumattomuutta ja niiden asemaa työntekijöiden ja työnantajien edustajina olisi kunnioitettava, mistä syystä työmarkkinaosapuolten olisi voitava katsoa, että tietyillä aloilla tai tietyissä tilanteissa direktiivissä säädettyistä tietyistä vähimmäisvaatimuksista poikkeavat säännökset ja määräykset ovat asianmukaisemmat direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettua, työmarkkinaosapuolien sopimisvapautta kaventavaa ratkaisua ei ole luonnoksessa perusteltu muuten kuin toteamalla, että poikkeamismahdollisuuksista säädettäisiin siinä laajuudessa kuin niille ”on katsottu olevan työmarkkinoilla tarvetta”. Esityksessä ei avata, miten tätä tarvetta on arvioitu tai miksi poikkeamismahdollisuutta ei pidetä tarpeellisena pakollisen koulutuksen osalta.

ETL huomauttaa, että toisin sopimisen mahdollisuus työehtosopimuksin pakollisen koulutuksen osalta on tarkoituksenmukainen myös elintarvikkeisiin liittyvien kuljetusten alalla. EU:n kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyysdirektiivi (2003/59/EY) kansallisine täytäntöönpanosäännöksineen sisältää ammattikuljettajien jatkokoulutukseen liittyviä velvoitteita, jotka ovat ajallisesti merkittäviä. ETL:n ja AKT:n välisessä Elintarvikealan automiesten työehtosopimuksessa on sovittu, että työnantaja antaa tai kustantaa työntekijälle ko. jatkokoulutusta. Työehtosopimuksen mukaan jatkokoulutus tapahtuu työajalla, mutta paikallisesti voidaan sopia myös sen toteuttamisesta työajan ulkopuolella (kuitenkin paikallisena).

Kuljettajien enimmäisajo- ja työajat sekä lepoajat ovat tarkkaan säännelty kokonaisuus. Työpaikalla saatetaan sopia jatkokoulutusten toteuttamisesta työajan ulkopuolella esimerkiksi siitä syystä, että kuljettajien tarkkaan säännelty ajo- ja työaika voidaan käyttää kokonaan varsinaisen kuljetustyön tekemiseen. Syynä tähän voi olla muun muassa kuljetusalalla vallitseva työvoimapula. Toisinsopimismahdollisuuksien rajoittaminen vähentäisi varsinaiseen kuljettamiseen käytettävissä olevaa työaikaa niillä työpaikoilla, joilla asiasta on työehtosopimuksen mukaan sovittu paikallisesti toisin. Kuljetusalalla laajemmin asialla voi olla vaikutusta myös huoltovarmuuskysymyksiin.

ETL katsoo, että työehtodirektiivin mahdollistamat, työehtosopimukseen perustuvat poikkeamismahdollisuudet tulee mahdollistaa direktiivin sallimassa laajuudessa. Pakollisten koulutusten osalta tämä tarkoittaa, että työsopimuslain 13 luvun 7 §:n 1 momenttiin lisätään oikeus sopia toisin siitä, mitä ehdotetussa TSL 2:19 §:ssä säädetään.

Muut mahdolliset huomiot

-

Merityösopimuslaki

1 luku 3 §: Työsopimuksen muoto ja sisältö

-

1 luku 3a §: Työntekijälle annettavat tiedot

-

2 luku 5 §: Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta

-

2 luku 24 §: Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen

-

13 luku 9 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

Muut mahdolliset huomiot

-

Työaikalaki

30 §:n 4 momentin kumoaminen ja uusi 30 a §: Vaihtelevan työajan sopimuksia koskevat vaatimukset työvuorosuunnittelussa

-

34 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta

9 §: Viranhoitomääräys

-

16 b §: Pakollinen koulutus ja työajaksi lukeminen

-

22 a §: Velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta virkasuhteesta

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

13 §: Toimintaohjeen ja kehotuksen antaminen

-

Muut mahdolliset huomiot

-

Työntekijän eläkelain 148 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta

-

Työtapaturma- ja ammattitautilain 272 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta

-

Pentikäinen Annaleena
Elintarviketeollisuusliitto ry